

MURAKÖZ

Szerkesztési iroda: Füzér, Szt. Ferenciek háza, emelet, balra — Szerkesztővel értekezni lehet *mindenkor* 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilviteretek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSASÁGI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. A Csáktornyai székelő „Muraközi tisztai önszegélyi szövetkezet”, a Perlaki székelő „Alsó-muraközi lakareképenztár” és „Önszegélyi szövetkezet” s a Stridon székelő muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önképzőkör” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt
Félévre	2
Negyedévre	1
Egyes szám	10 kr.

Hirdetések még elfogadottak: Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. Irod. Bőcsben: Schalek H. Dukos M. Opatlak: Opatlak G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

Nyilviter petitsora 10 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztői szó az új negyedév elején.

Az új évnegyed kezdetével tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasó közönségét s munkatársait lapunknak anyagi s szellemi támogatására.

Lapunknak hazafias s emberbaráti célját, misszióját ismeri mindenki s ebből kifolyólag létjogát és szükséges voltát is elismeri mindenki. Hisz a Muraköznek hazafias és kulturális előhaladását bénító szomorú emlékü ötvenes évek nyomai még mindig élénken észlelhetők s gyakran feltűnnek a muraközi dolgokkal törődők előtt.

Tudjuk jól, hogy sok víznek kell lefolyni a Murán és Dráván, és sok küzdelembe kerül még, amíg a muraközi nép tradicionális hazaszeretletén amaz egy évtized által ejtett csorba egészen kiköszörülődik.

A muraközi nép lelkesedik a magyar hazáért, szíve érte dobban; de mert áldott jó nép, s mert a felvilágosodás és műveltség paizsával nincs kellőleg felvértezve, a hamis próféták és a Dráván túli testvér csalogató szavai sokszor találják termő talajra a nép lelkében. Mi ismerjük a viszonyokat, mi állíthatjuk ezt!

A kormányának, a megyének, az értelmiségnek a kötelességei közé tartozik, hogy a muraközi népet a hazának megtartsa; annak a kötelessége, hogy lehetővé tegye a hazafias törekvések orgánumának, e lapnak megélhetését.

Mi, lapunknak ismét megnagyobbított alakjával, tartalmának jobbításával igyekszünk haladni s érdemessé tenni lapunkat a benne helyezett bizalomra, de viszont mi is támogatást várunk és kérünk azoktól, akiknek ez módjukban áll.

Bizalommal fordulunk tehát a magyar értelmiséghez, hogy minket működésünkben támogatni szíveskedjék! E nép, amely értünk fárad, izzad; amely velünk adózik, megérdemli, hogy magunkhoz emeljük műveltség, felvilágosodás anyagi e'ohaladás és hazafiság dolgában. Ezen feladat vár az értelmi-

ségre s tehetségre, a kormányra és a megyére, e feladat szolgálatában áll a mi lapunk, s azért kérünk pártolást olvasóközönségünkől s támogatást az irányadó s a hatalom polczán ülő köröktől.

Lapunk iránya marad a régi — „Isten, király, haza” az általános jel-szavunk. „Muraköz felvirágoztatása, s lakóinak haladása az isteni, hazafias és anyagi dolgokban,” a különös jel-szavunk. S e jel-szavak hangoztatásánál nem félünk senkitől sem, mert igaz uton járunk, de félünk mindenkitől, aki nem igaz uton jár s azért résen vagyunk s jól fel vagyunk fegyverkezve az igazság paizsával, a hazaszeretet tüzével, a felvilágosodás fátylájával, a hit reményével és a vallás vigaszával.

Ezek volnának szavaink az új évnegyedben s amidőn lapunknak terjesztését s nekünk pedig munkánkban való segédkezést kérünk, vagyunk hazafias tisztelettel.

A szerkesztő.

A perlaki társasköri gyűlés márcz. 26-án.

Perlak városában alakult társaskör minden alkalmat megragad, hogy tevékenységéről életjelet adjon F. évi márcz. hó 26-án azonban nem csupán ily célból jöttek össze a társaskör tagjai, hanem, hogy megyénk szeretett főispánja, Méltóságos Svastits Benó ur irányában mélyen érzett tiszteletöknek adjanak kifejezést. A közgyűlés Götz Ferencz társasköri elnök indítványára egyhangulag, nagy lelkesedéssel Főispán urat a társaskör tiszteletbeli tagjává választották s a közgyűlés határozatát Dr. Böhm Szidney járásorvos indítványára folytán Ó Méltóságának azonnal sürgönyileg a következő szavakkal hozta tudomására: Svastits Benó, Zala-Egerszeg. Méltóságodat a perlaki társaskör most megtartott közgyűlésén nagy lelkesedéssel tiszteletbeli tagjává választotta. Götz elnök.

A közgyűlés után a társaskör tagjai családjakkal a nagyvendéglő termében gyűltek össze vacsorára, ahol a társasköri dalegyesület sikerült dalaival mulattatta a vendégeket, majd a csáktornyai dalegyesületnek ez alkalommal megjelent 10 tagja néhány dalléneket a közönség élénk tetszés nyilvánítsái mellett.

A dalok közötti szünetet magyar népzenezek játéka és felköszöntők töltötték be. Götz Ferencz a társaskör megválasztott tiszteletbeli tagja: a főispán ur egészségére ivott. Ugyan ő a csáktornyai dalegyesületnek megjelent tagjait éllette.

Alszeghy Alajos a csáktornyai dalegyesület nevében méltóan megköszönvén a felköszöntést a perlaki társasköri dalegyesületet éllette, mint amely szintén a szivnemesítő dal szolgálatában igyekszik czéjának megfelelni. Margitai József a két muraközi dalegyesület, a csáktornyai és perlaki felvirágoztatására emelt poharat, hangoztatván, hogy amíg magyar dal fog hangzani a muraközi dalegyesületek tagjainak ajkairól, addig a dal hatalmánál fogva Muraközben hazaszeretet, béke és egyetértés fog honolni. A két dalegyesületnek mai első találkozója legyen a két muraközi dalegyesület között kötendő frigynek első jele. Éllette a muraközi dalegyesületek tagjait.

Götz Ferencz hivatkozván az előtte szólóknak szavaira, a két dalegyesület közötti baráti és testvéri szeretetre üritett lelkesült szavakkal poharat.

Az első ízben találkozott két muraközi dalegyesület tagjai a legbarátságosabban megismerkedvén, a fiatal ság kívánságára a szép multság táncz czal fejeztelett be.

A „Zrinyi önképzőkör” ünnepélye.

A csáktornyai polgári iskola keblében alakult „Zrinyi önképzőkör” márcz. hó 25-én délután sikerült ünnepélyt

rendezett a polgári iskola nagytermében. Ez önképzőkör czélja a tanuló ifjuságot önmunkaság folytán a magyar nyelvben tovább képezni. Eszközei a magyar remekírók kötetményeinek szavalása, önálló fogalmazványok készítése s az irodalomtörténetnek életrajzi alakban, vázlatosan való ismertetése. Gyakorló óráit vasárnaponként délelőtti tartja. Elnöke az igazgató, vezetője a jelen tanévben Greskovits János tanár. Jegyzője és pénztárnoka a tanuló ifjuság kebeléből nevezetik ki. Tökéje 142 frt., melynek kamatai jutalmazásokra fordítatnak.

A jelen tanévben második ünnepélyét tartotta az említett időben. — A polgári iskola földszített nagytermét szép számú közönség, tautérfiak, tanoggyarátok és a polgári iskola tanulóit töltötték be. Az ünnepély tárgysorozata a következő volt: 1) „Jó az Ur,” Imiertől; énekelte a tanuló ifjuság Alszeghy A. tanár vezetése mellett. 2) A közönséget a kör elnöke, Pálya Mihály igazgató üdvözölte, aki beszéde folyamán kifejtette a kör czélját s a kör megalakításának indító okát. 3) A villám és a villámfogó. Előadták: Kaufmann Herman, Feisz Imre és Schwarz Adolf III. oszt. tanulók. 4) A gyermek álmái, Vachott Sándortól, szavalta: Meiczen Ferencz I. oszt. tanuló. 5) „Rab madár” és a „Fecske”, dalok, énekelte a tanuló ifjuság. 6) Heten vagyunk, Szász Károlytól, szavalta Schwarz Adolf III. oszt. tan. 7) Vitéz János, Vida Józseftől, szavalta Fehér Lajos II. oszt. tanuló. 8) „Két-ség között” Dezséry Gyulától, szavalta Czirkovits Pál tanuló. 9) A közönség szíves megjelenését, türelmét és figyelmét Greskovits János köszönte meg. Végül 10) A tanuló ifjuság a magyar himnust énekelte, mire a szép ünnepély véget ért.

Az ünnepély változatos programja a közönség figyelmét mindvégig lekötötte, a szavalatok és ének darabok sikeres és ügyes előadása pedig élvezetessé tették az ott töltött órát. A szavalók közül különösen Schwarz tőt ki, Fehér elég tüzzel s megfelelő humorral, Czirkovits érzelmmel szavalt. A többi előadó szín-

A ZALAMEGYEI VENDEKRÖL.

Irtja: Gönczi Ferencz.

(Folytatás.)

A vendek a családi élethez különös érzéket nem mutatnak. Régi százados szokások (mert amit ők e tekintetben gyakorolnak, mindenesetre a régi idők maradványa) a mindvadók; melyek szerint a legfontosabb lépések egyike, a nősülés is történik. Ők vagyon szerint nősülnek. Az ily nősülés hátrányait pedig — még ha közép is az, melynél divatos — nem szükséges fejtegetni. A legény elveszi a leány birtokát s — viszont; ők egymásnak inkább ráadások — a vagyonra.

Gazdag legény nem vesz el szegény lányt, még ha különösen kiváló tulajdonokkal bír is; szegény legény sem számíthat gazdag leányra, ha még oly „derék” is. Ők az egyén becsét — lehet mondani — majdnem kizárólag a vagyon állás szerint mérlegelik. Az erkölcsi becs a nőknél sem igen jön tekintet alá. A házasság megkötésénél nem a kölcsönös vonzalom, a szeretet szolgálatán alapul, családi életük első hetei sem oly mézesek vagyis édesek, mint akkor lehetnének, ha a férj s neje közt viszonybelsőségről lehetne szó. Náluk nem alkalmazható e szó: „feleség”, mert bizony az asszony a jogban — kivált akkor, midőn hozományát még nem kapta ki s nem vitte a háshoz — korántsem feles, még nem is harmados; hanem néhol csak tizedrészt élvezheti annak, mit egészséges családi életben, a magyar köznéppel tapasztalni meg szoktunk.

A szülők vagy közeli rokonok kiszemelnék fiuknak egy megfelelő vagyont — anyát s aztán a szülőkől, ha árva, a rokonoktól megkérik kezét; arra a szülők nem igen számítanak, hogy a személyek összeillenek-e vagy nem, a boldogulást biztosítottak látják a vagyonban; a többiben — gondolják — majd összetörődnek! A házsonvagy, mely a férj részéről a nő utáni birtokigény kielégítésében nyilvánul, másodrendűvé teszi a nőt a családi életben. Ha több évig kell várnia neje hozománya után, nem egyszer szemrehányással él. A nő szerepe a férjével szemben alárendelt; az ő parancsai szerint eszelepszik s végzi azon teendőket, melyek megsokolt, kizárólagos női s anyai foglalkozásának körén kívül esnek.

Azt sem állíthatjuk, hogy náluk a férj és neje közti kapcsolat gyermekeik szorosabbá fűződik. Mert a vend gyermekeit nem tartja Isten áldásának. — Hogy is? Hisz akkor a birtok közötti apróra szétarabolgatás s ő sem élhet gond nélkül, nem szerzhet vagyonához, ép a gyermekek számos volta miatt. Nem úgy gondolkodik ő, mint a somogyi sváb, ki ilyformán okoskodik: „ha több gyermekem lesz, több dohányt termelhetnek.” A somogyi svábnak van min szorgalmatoskodni, de a vendnek — a lakosság sürűsége folytán — kevés soknak semmi.

Házasodásnál vagy a leány, vagy a legény szüleihez, illetve tartózkodási helyére költözködik a házaspár; oly eset ritkább — s csakis azoknál, forog fenn, kiknek szülei nem élnek — hogy külön lakásba mennek, illetve külön háztartást vezetnek.

Ez a gazdagok s szegényeknél egyaránt szokás. Így aztán van eset rá, hogy egy szobában két, három, sőt négy házaspár is lakik egy családot képezve a szülőkkel v. sógorokkal. Az ily egyesült családok a vagyon köztösen munkálják, munkálattalják de jogban, a jövedelem élvezésében is közösek. A családú ez esetekben az apa vagy anya, illetve ipa.

Az ipnak menyé vagy veje is leggyakrabban hozománygyal jön a házhoz s ezt maga kezeli és élvezi.

Ilyen házásoknál az asszonyok s egyrésztől néha a család közti fő, a „mamicza”, napamasszony, ha ő nem él, akkor az asszonyok közt a legidősebb. Ez süti főz, varr, míg a többiek inkább a külső dologra vannak utalva. — Közöttük a legáltalabb asszonynak nincs valami irigylendő helyzete. Ő szegény egészen családcszámba megy, kinek az idősebb asszonyok csak parancsolnak s nem egyszer meg is székálják.

Ha a házaspár szülei, illetve ip, vagy napuk meghal, az együtt élt sógorok szétválának, egyik kifizeti a ház értékét vagy birtok részébe számítja, a többiek máshol néznek lakás után, leggyakrabban házat építenek vagy vesznek. De nem egyszer feleznak is a házon, vagy továbbra is együtt maradnak.

Az ip és vő, illetőleg szülei és házaspár gyermekeik egymással jó viszonyban szoktak élni. — A többiek közt is inkább asszonyi csete-páte s terefere csinálja a galibát.

Náluk több ok is lehet a nyelvcsatára, mint férjeiknél; ő rájuk a külső mezéi munkán kívül otthon is, oly soknemű aprólékos dolog vár, melyek köztük a nem tetszett

vagy vélemény különbséget könnyen kihívják egymás ellen. Ott vannak a gyermekek is. Ahol 2-3 család van ott az isien „áldása” vagy csapása is tekintélyes számra szaporodik fel; mindegyiknek van egy pár féltett vagy nem féltett kince — gyermeke képében, ezek özivakodnak ütközik egymást, köztük — legalább néha-néha — egy kis rendet is kell csinálni. Bemegy az egyik asszony, védelmébe veszi saját magzatát s üti a másikat, — a másik meg — más alkalommal — az övét stb. Ez mehet sorban, mely miatt csak kölcsönös nehezlet s harag következhet.

Bemene egy ily több család s még több családtagból álló házba, elmegy kedvünk barátja lenni az e fajtájú családi életnek. Hát ha még hozzágondoljuk, hogy ez apró generatio másként ágyon, ágy alatt, kályhán, asztalon s mindenütt! — Mert a vendeknél az ágy nem csak éjjeli fekvésre hanem nappali heverésre is használtatik. — Ha a családtagok egyike másika fáradtan hazatér, az ágyra dobja le magát kipihenés végett; vasár- és ünnepnapokon is nem egyszer itt élvezi át edes semmittevésben a nap jellegeiben érteződő „tabula rasa” programjait. A gyermekek is akkor másznak az ágyra, mikor tetszésükre van. Ez egyik oka azon tisztatlanságnak is, mit a vendeknél tapasztalhatni.

Gyermekeiket nagyon egyoldalulag nevelik s nevelési irányuk különöségekre szoktatási módszerek *) hányos s egyoldalú példájuk hatása pedig kétes értékű. Az apát, teendői jobban távol

*) Köznépet értek.

tén megéjjeztetett, amit meg is érde- meltek, mert noha legnagyobb részök nem magyar születésű, mégis szép szá- valtak. —

A polgári iskola tanítót-stűtete el- ismerést érdemel, hogy ez uton is igyek- szik a rábizott ifjuság hazafis érzületére és lelke művelődésére nevelőleg hatni.

HIREK.

— A „Muraköz“ mai száma je- lentékenyen megnagyobitva, hat oldalon jelenik meg. Ugy intézkedtünk, hogy ezután egyik vasárnap ily terjedelmesebb (6 oldal), másik vasárnap pedig a régi beosztással (4 oldal) jelenjék meg. La- punknak minden második héten nagyob- bitott terjedelemben való megjelenésére azon körülmény indított bennünket, hogy lapunkat emeljük s ne legyünk kénytele- lenek a beküldött munkákat sokszor he- tekig várakoztatni, továbbá, hogy horvát olvasóinknak alkalmat adjunk többet ol- vasi a lapunk czéljaj érdekében hatha- tóssabban működeshünk. Azon reménnyel juttatjuk ezt t. olvasóinknak tudomására, hogy lapunk emelkedését örömmel veszik tudomásul s partfogásukat haladó lapunk- kal szemben nem vonják meg, hanem szives közreműködésükkel nagyobb mér- tékben támogatják. Mi mindent meg- teszünk az ügy érdekében, e végből szerkesztőségi irodánkat s lakásunkat Csáktornya, Fótér, Ferenczi- ek háza, emelet, balra I. ajtó — helyeztük át, ahol a velünk értekezni akarók min- dennap 11 és 12 óra között felkeres- hetnek bennünket. A közönség szives közreműködését és pártolását továbbra is tisztelettel kéri a szerkesztő.

— Lapunk t. előfizetőit az új év- negyedben tisztelettel kérjük, szivesked- jenek az előfizetési hátralékokat megkül- deni, mert a gyéren befolyó előfizetési díjak távolról sem fedezik ama kiadáso- kat, amelyekbe kétnyelvű lapunk fenn- tartása kerül. — Egyuttal felkérjük t. olvasóinkat az előfizetés megújítására, a népnek a vezetőit pedig új előfizetők gyűjtésére. Csakis a tömeges pártolás reményében nagyobbítottuk meg lapun- kat, noha az előfizetési árak a régiek maradnak: Egy évre 4 frt., félévre 2 frt., negyedévre 1 frt. Tisztelettel

a „Muraköz“ kiadóhivatala.

— Főispán ur ő méltósága a perlaki társaság elnökéhez m. hó 29-én tiszteleti tagga történt megválasztásának alkalmából a következő sürgönyt intézte: „Távolletemből ma háza érve. veitem szives értesítését a társaság megválasztott nagybicskú határozatá- ról; fogadj s kérem jelentse ki benső kö- szönetemet. Svastics.

— „Tessék!“ Nem vagyunk tulzók, a békét szereljük, igazgát nem kívánunk

csinálni. Nem ily czéloból, csupán konsta- talás okából írjuk le az olasz késárlónak Csáktornya egy vendégében elmondott esetét. A pompás olasz kések árulója Mura- közből Varasdra rándult át késeivel üzletet csinálándó. — A kávéházban egy varasdi ügyvéd alkudozott egy késsre. A horvát ügyvéd megalkudott 2 forintban. — „Tessék! da ist das Messer!“ szavakkal nyujtotta át az olasz a kialakított kést. — Mit? hát ön magyar nyelven adja ide a kést? Ez szem- telenség!“ — mondja felháborodva a varasdi ügyvéd s visszadobja a kést. — „De kérem uram, hisz én nem értettem meg ön!“ — válaszol az olasz. — „De igen, ön olasz léttére ép oly magyar, mint a többi, öntől nem veszek kést!“ — szól a horvát ügy- véd. — „De uram, kérem... — „Egy szót se! Hallgasson, mert különben... Az már mégis csak sok, hogy az olasz kések is magyarul beszélnek. Hát nem tudja ön, hogy azt a nyelvet mi gyűlöljük. A magya- rok mindenkit meg akarnak magyarosítani, még a Fünfkirchent is Pécsnek mondák.“ — „Uram, legyen szives megmondari, hogy milyen országban van az a Pécs?“ — „Os- toba, hát nem tudja, hogy Magyarországban?“ — „No uram, ha Magyarországban van az a Pécs, én azt hiszem...“ — válaszol villogó szemekkel az olasz. — hogy akkor jogosan hívják azt Pécsnek s önnek ép ugy nincs joga ezen megküzönni, mint ahogy senkinek sem volna joga megküzönni azon, hogy miért hívják Olaszországban Veneciát Veneciának! Porco di Dio!“

Rossz hírek Perlakról. Nem ren- des levelezők márczius 24-iki dátummal a következőket írja: T Szerk. ur! Pozitív tudomásom van arról, hogy Perlakon minden ünnepnapon „Na a Sloboda“ (A mi szabadságunk) című hetilap jelenik meg. A lapot Triesztből küldik, horvát nyelven van írva, de hasonlít a szlovén nyelvhez. E lap nem a mi népünk kezébe való, mert sok benne az alkohol és igen mérgesíti a perlakitakat, különösen azokat, akik gyűlölik a magyaro- kat, de ünnepélyes alkalmakkor részt vesznek sőt ők az elsők; elől viszik a nemzeti színű lobogót és kiabálják tele torokkal: hogy: „eljen a magyar!“ (Vidiá Pavel vraga.) — Az említett lap a köznépre van címelve — amiről ők nem tudnak semmit — s csempészetik beküldözötték és benschlöttek — többnyire haszonlesésből — koresmáros, suszter, borbély, de előljáró által is. Kérünk mi magyarak rögtön intézkedést! — (Kévszavunk van t. tudósítónk levélére. Csupán annyit, hogy a „Nasa Sloboda“ egyike a leg- hírhedtebb pánszláv lapoknak. Ismerjük jól. Továbbá, hogy Kostyál Ferencz főszolgá- bíró ur ezek után nagyon jól fogja tudni kötelességét. Szerk.)

A csáktornya-zagrabi vasutvo- nal menetrendje a varasdi közlekedést il- letőleg előnyösen meg fog változni május elsejével. Ugyanis Csáktornyaról reggel hét óra tájban és délután indul egy egy vonat. Varasdról pedig délben és este érkezik egy- egy vonat. — Felemlítjük, hogy legközelebb lütház fog építeni a csáktornyai pályaház- nál. — Az is megemlítsük, hogy a fiemei dohánygyárból a dohányt és szivart Varasdra, Zágrábon és Varasdon keresztül Csáktornyáig szállítják vasuton s innét sze- kéren ismét vissza Varasdra. Megjegye- zendő, hogy amíg a csáktornya-zagrabi vasutvonal nem létezik, Zakányon keresztül szállították a dohányt Csáktornyáig s innét Varasdra.

Zalavarmegye törvényhatósági bizottságának f. hó 4-én tartandó gyűlésén a 65 számból álló tárgysorozatot közt, a kö- vetkező, Muraközi közlekedésről érdeklő ügyek fognak tárgyalatni: A lemondás foytán

üresedésbe jött perlaki szolgabírói állomásnak választás utján való betöltése; a két mura- közi járásra gazdasági tudósítók választása; Légrád kérvénye, hogy a Somogy megyében levő szat-mihályhegyi szőlők Zalamegyébe kebleztessenek; Gorinár István felebbezése a m. év szept. 6-án A.-Krajveczen meg- tartott körjegyzői választás ellen; Csáktor- nya folyamodványa a községi törlesztési kölcsön felvetelére vonatkozó körjegyzői ok- irat jóváhagyása tárgyában.

— Nepessedési statisztika mult év október hó 1-től. f. év márczius 10-éig Mura- közben. A csáktornyai járásban született 751, meghalt 486, szaporodás 265 lélek. A perlaki járásban született 694, meghalt 405, szaporodás 289 lélek.

Ügyforgalmi kimutatása a két muraközi szolgabírói hivatalnak 1886. év szept. 1-től 1887 márczius 15-ig A csák- tornyai szolgabírószághoz beérkezett 3566 ügydarab, ebből nem intéztetett el 85 drb; a perlaki szolgabírószághoz beérkezett 1035 ügydarab, el nem intéztetett bejőle 27 drb.

Áhelyezés A m. kir. igazság- ügyminiszter úr Hajdu Sándor perlaki ir- jársbírói teleggönyvezetőt a nagy-ka- nizsai kir. törvényszékhez helyezte át.

— Gyaszhir. Schöberl Felix csák- tornyai állatorvos mult hó 30-án elhunyt. Béké poraira!

Perlakon mult hó 26-án nyári zivatar volt készülőben. Délután 5 órakor északról terhes felhők emelkedtek s villám- lott és döngött.

— Lopas Ivánoveczen m. hó 24-én éjjel Horváth Klára kukorica-göréjét Sze- encsár Péter és Doklea Mária tolvajok fel- tőlték és beőle néhány mérő kukoricát loptak el; ugyanezek a veremből több mérő krumplit is elvittek. A tettesek elfogattak.

— Három csáktornyai esendőre kere- sett m. hó 30-án a csáktornyai vendégök- ben egy jómadarat, (a neve Tusl Antai könyv- költésed), aki A.-Lendván munkaadó gaz- dájától B. A. könyvkötőtől 173 frt értékű ékszeret és ruhamezt loptott el s megszö- kött. Még nem került elő.

Közelídnék az ünnepek, tehát ki ki igyekszik magának pecsenyét szerezni. A tolvajok már gondoskodtak magukról-mert a vasuti állomásnál az ott lakó hivatalnokok baromfi-öljából f. hó 29-én éjjel 6 darab pulykát loptak el. Ugyanazon éjjel a Perla- j utca végén levő házból 12 tyukot loptak el. A tolvajok még nincsenek fogva.

Vegyések.

A király ő felsége Budapestről 25 napi tartózkodás után m. hó 26-án utazott fölön vonaton Bécsbe. A király régóta tar- tózkodott egyhuzamban ennyi ideig a fővá- rosban. Ujabb hosszabb tartózkodásra ő felsége májusban tér vissza a magyar fő- városba. — A lefolyt hét legnevezete- sebb eseményét a katona-tiszti vizsgának magyar nyelven való letévesének kérdésé- képezte. A budapesti egyetemi ifjuság egy küldöttsége tisztelgett a m. kir. honvédelmi miniszternél, kérvén őt, hogy lehetővé, hogy a magyar ifjuság magyar nyelven tehesse le a katonatiszti vizsgálatot. A miniszter válaszával az ifjuság nem volt megelegetve. A képviselőházban interpelláció tárgyát képezte a miniszter nyilatkozata, az inter- pellációra a miniszter katonasan válaszolt, amit a képviselőház tudomásul vett. — A német császár 9. születésnapja évforduló- jában összesen 1618 üdvözölő táviratot ka- pott; Európából 1517 Ázsiából 23. Ameri- kából 92. Afrikából 10. Ausztráliából 6 táv-

iratot. — A népfelkelők számára szük- séges bakancsok ellátásának hazai iparo- soknak adatolt át. Még pedig kiadatot eddig az anyaggal együtt való szállításra 65 400 pár, csupán varratásra 60.000 pár, összesen 125.000 pár. A szijeműek és szabóművek készítése még nem adatolt ki. — Tilos a cszilinder viselése Szentpétervártól. A rend- őrség azért tiltotta el, mert fél attól, hogy a nihilisták ezentúl a cszilinder alá rejtik el pokolgépeiket és bombáikat. — K h i n á b a n a lakosok 300 csavargót egy templom- ba csaltak be, s a templomot rájuk gyuj- tották. A csavargók közül 40 megmenekült, a többi odagett. — A z állatok kora. A czápa 200–300 éves is lesz, az életant 200, a medve 50, a ló oroszlan 35 a vad- disznó 25, a juh 25, a róka 14, a nyul 10, a macska 40, a kutya 15–20, a kanári 12–15, a sas 100–200, a sertés 300. (?) a tyuk 20, a csuka és ponty 200, az egér 6, az énekes madarak 10–18 évet érnek el. — A z orosz czár ellen újabb me- rényletet jelentenek a távirók. Az újabb me- rénylet márczius 29-én gacsina parkban történt. A merénylőt egy tiszt személyében elfogták. A czár dacára annak, hogy a lö- vés igen közelről intéztetett ellene, nem sé- rült meg.

Közgazdaság.

Az első magyar ált. bizt. társaság Somssich Pál elnökle aatt mult hó 24-én tartotta meg közgyűlését. Az előter- jesztett 1886. évre vonatkozó zárszáma 1.011.562 frt 37 kr. nyereséget tüntet ki. A közgyűlés elhatározta, hogy az alapsza- bályok szerinti levonások után fennmaradó 602 202 frt 60 krnyi tiszta nyereségből osz- talékul minden egyes részvény után 200 frt fizetessék ki s a 2202 frt 60 krnyi maradvá- ny a jövő évi számlára vezetessék elő. Közhasznú célokra 10.103 frt 65 kr. szá- vaztatott meg, mely összegből 5000 frt a magyar királyi honvédtiszti övezgek és ár- vák segélyellátási intézete javára adomá- nyoztatott. A társaság különféle tartaléka- i tetemesen emelkedtek, mert mint a mérleg- ből látható, a minden megterhelés nélkül elővezelett készpénz díjtartalék a tíz és szá- litemányi illetégekben 1 millió 868 785 frt 45 kr. — 75³ „a“-ja az évi készpénzbeni díjbevételek az életbiztosítási díjtartaléka 11.872 607 frt 52 kr., a részvényesek tulaj- donát képező nyereségtartalék 1 millió 980 078 frt 54 kr. Az értékpapírok külön- bözlet tartaléka 286 240 frt 20 kr., bár a társaság tulajdonában levő és névértékükön felül jegyzett záloglevelek és elsőbbségi kötvények 7.715.200 frt értékben csak név- értékben vannak felvéve a mérlegben. A tiszviselők nyugdíjalapja az 1886. év végé- vel 463 205 frt 95 kr. és a L é v a y a l a p, melynek czéja az eiszegényedett ügynökök vagy szegénységben elhalt ügynökök özvegyét és árváit segélyezni. 62 269 frt 89 kr. A társaság összes biztosítéki alapja a mult évben kimutatott 18.028.671 frt 36 kr-ról a lefolyt évben 19.009.987 frt 45 kr-ra emel- kedett, mely összegben a társaság birtokában levő és a későbbi éveken lejárt díjváltók értéke, mely a mult évben 6.425 037 frt 86 kr-ral 9.785.087 frt 94 kr-ra emelkedett, nincsen belefoglalva. A felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a közgyűlés megszavazta a felmentést. Az osztalék már e hó 20-ától kezdve került kifizetés-re. Végül Hajós József igazgatósági tag bejelentette a közgyűlésnek hogy a gazdasági bizt. tosiító szövetkezetek igen kedvező körülmények között megakult és működését megkezdte, amit a közgyűlés örvendetes tu- domásul vett.

tartják kisebb gyermekeiktől még tel n is, s az ő befolyása külföldben sem lenne valami tövös a gyermek lelki fejlődésére, hiányoz- ván — műveltségi loknál fogva — az a természetes gyengédség, melyben az igazi anyák oly pártatlanok.

Az anyának sincs elég ideje ahhoz, hogy gyermekeivel a megkívánt mérvben fog- lalkozhaték. Míg kicsinyek, ruhadarabokba burkolva az ágyon vagy teknőben a fölön, vagyonosabbak bölcsőben tartják; a nyári munkaidőben pedig, kivéve magukkal a mezőre — arnyas helyekre helyezik el őket, hol szabadon sirhatnak versenyt, az anyák el lévén foglalva mezei munkával — ha nagyobbacska gyermeket nem rendelhet- nek melléjük — az anysi szeretet sem mentheti meg őket attól.

Később, elérvén az iskolai évet, de az- után is, korukhoz képest több gondban ré- szesülnek, legalább a külső rubázat arra enged következtetni.

Ahol több család lakik együtt, ott a gyermekekben a szülők iránti tisztelet nem lehet oly kizárólagos, mint azt a szülői te- kintély jogosan megkívánhatná; ott az apa és anya a családi s rokori együttét feyfel- mezettségének — hogy ugy mondjam — nyúge alatt gyermekei e'ótti megrovásoknak van kitéve. A családok feje rászól az apára, anyára; az apa gyermekei e'ótt néha le- szidja, eldöngeti az anyát; a családtagok közt apróbb s'óviták vagy pörkedések ha egyszer nem másszor elfordulnak; ezek mind hátrányosan hatnak ugy a nevelésre, mint a szülők iránt tartozó tisztelet, becse- lés fokozására.

Egészen kedvező állapotot találunk azon családoknál, hol a szülők maguk lak-

nak egy házban. Ott a gyermekek tisztes- ségtudóbbak, gondozottabbak, a nevelési irány is észszerűbb.

Gyermekekkel szemben a szülők na- gyobb szigort nem követnek, gyermekeik már s'uhancz korukban egyenjogusítottaknak érzik magukat szüleikkel. A vend természete nem olyan, hogy a felsőbbiség gyakorlásában kü.önös kedvet találja; ily természet mellett pedig a fiú sihederkedés képelt nagy legényi- sége hamar felfokozza magát azon színvo- naira, melyen szülei állnak, anélkül azonban, hogy egyszersmind a szülei iránt tartozó engedelmisségről megfeledkeznek.

(Folyt. köv.)

DUGOVICS TITUSZ.

Oh lantom! oh lantom Remegő kezemben, Bármilyen gyenge vagy, Csak most ne hagy cserben! Hadd zengjek én is dalt A hies bajnokról, Kiről a tőrténet Magasztalással szól.

Nándornak őrtorn van, Mint sas a fészében, Dugovics Titusz áll Zászlóval kezében. — Alatta harcolnak Kapisztrán s Hunyady Győzelmekhez szokott Lelesteült hadai. —

Az ellen szalad már. Ott hagyja táborát. — A magyar nem hallja Hunyad intő szavát Tömegben kirohan A várnak kapuján, Előttök keresztül! — Az öreg Kapisztrán. —

„Kár volt oly hevesen Előre törnötök,“ — Mert ime más felől Allah-val a török Rohan a várakra, — Oh! Jézus, Mária! Hatalmukban van már Magyarhon zászlója. —

Sok török fekszik már Az árok mélyében. A zászló lennlobog Dugovics kezében. Egy ember őrti most A haza szent jelét, De az is lankadni Értzi már erejét. —

Most a törököknek Legnagyobb vitéze A hageső legfelsőbb Fokára felérve — „Irgalmas Istenem! Birokra kelnek már A fáradt magyar és Az óriás janicsár!“

Egy perczig nem látni Más, mint csak két jelet

A Szűz Máriás zászlót S a főarknyi nyelet. Már-már odaérnek Hunyady s társai. Ekkor így hangzanak Dugovics szavai:

„Uram és vezérem Imádkozz értelem, — Én meghalok, de a Szentegőrtő velem!“ Megfoga ellenét Utolsó erővel. S a fokról leugrik Kúzkódó terhelvel.

A zászló fennmaradt Hunyad felemél, Letérdelt s felnézett A magas ég felé: „Magyarak Istene, Hallgass meg imámat, Sok ilyen vitézzel Áldd meg szép hazánkat!“

Elhagyja ereje A gyenge dalmokot, Tette dicséri a Halhatlan bajnokot. Történet, — örök szó, Méltó helyre tevéd, — A nagy Hunyadéval Említett hős nevéd.

Első magyar általános biztosító társaság Budapestben.

I. TŰZ-SZÁLLÍTMÁNY- és JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

Hosszonteljesítők évi zárszámlája 1886. január 1-től december 31-ig.

Méltóságos számla 1886. december 31-én.

TEHER.

forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
1614143	76	119249	73	1834496	51	2159120	—
347206	46	436330	14	1310067	53	1044000	—
384230	14	450633	—	122758	01	201700	—
1793143	62	4264570	01	200181	55	1854482	—
2641064	—	890413	—	1499096	—	229439	50
842961	—	842961	—	500733	39	1569023	719350
843114	—	1156178	—	7206502	—	317033	32
6375630	—	6375630	—	1343459	29	228345	82
40284568	—	71575585	—	1343459	29	13916	94
10939156	—	663744	—	500733	39	702831	12
663744	—	1324661	53	700067	—	317033	32
7227085	—	63742234	—	429309	04	228345	82
63742234	—	636765103	—	636765103	—	5044050	81

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

Hosszonteljesítők évi zárszámlája 1886. január 1-től december 31-ig.

Méltóságos számla 1886. december 31-én.

TEHER.

forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
9802091	—	21381692	—	10999159	34	5007400	—
60064323	—	40121718	—	25069639	—	872000	—
40121718	—	3494149	—	204053147	—	42960	—
10939102	—	1765013	—	1310067	—	93800	—
3522155	—	3344002	—	12275801	—	1001200	—
7494860	—	5111166	—	3916291	—	1000200	—
5111166	—	2892346	—	59379910	—	1214974	67
1450753	—	13985129	—	12275801	—	2300000	—
18576034	—	596225	—	3916291	—	566948	—
11827607	52	11827607	52	59379910	—	201122	49
37414003	—	14058507	89	14058507	89	139883	—
14058507	89	—	—	—	—	1819817	—
—	—	—	—	—	—	256244	71
—	—	—	—	—	—	286679	23
—	—	—	—	—	—	12837510	35

Budapest, 1886. december hó 31-én.

Fuchs Rudolf.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Léwy Henrik

Jeney Lajos.

Budapest, 1887. március hó 14-én.

Pecz Vilmos.

A F E L Ü G Y E L Ö B I Z Ó T T S Á G:

Szilágyi István.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagaćućega činovničkoga društva“ u Čakovcu. — „Doljno-Medjimurske Sparkasse“
i „Podpomagaćućega društva“ u Prelogu. — „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“ u Strigovi.

Izlazi svaki tjedan jedanput i to: u svaku nedelju.

Urednička pisarna:

Glavni pijac, bratrska hiža, lijevo na kon-
dignaciji. — S urednikom moći je svaki
dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve
pošiljke tičeće se zadržaja novinah, naj
se pošiljaju na ime Margitai Jožefa
urednika u Čakovcu

Izdateljstvo: Knjižara Fischel Filipova
kam se predplata i obznane pošiljaju

Predplatna cna je:

Na celo leto	4 frt
Na pol leta	2 „
Na četvert leta	1 „

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Urednikova reč na početku novoga fer- talja leta.

S ovim brojem našega lista, počimlje se opet novi fertalj. Iz srca pozdravljamo dakle pošt. čitatelje, i prosimo da naj i na dalje podpomazeju naše novine. Post. čitatelji poznaju cilja, kojega hoćemo postići. Mi se trudimo za duševno i materialno dob o našega naroda.

Jeli je naš list donasal hasna do vezda, to pošt. čitatelji moreju presuditi, ako pomisliju na ona vremena, kad medjimurski clovek još nije čital novine u svojim jeziku. Naj si dene svaki ruku na srce i naj prizna, da mu se je pamet obistrila, da pozna sveta, pozna mu dobre i zle strane. Navčil se je misliti, navčil se je domorodne dužnosti, a kad ima vremena, zabavlja se s čitanjem.

A kroz magjarski del „Medjimurja“ spoznali su drugi narodi našega puka, i poštuvali su se ga navčili.

Za takove cilj: trudili smo se do vezda, i za takove trudili se budemo i na dalje.

Od pošt. čitateljev zavisi, da se bude sad već povećani i ojačani list i na dalje uzdržal i razprostranjival.

Zato prosimo i na dalje p o m o ć naših poštuvalih čitateljev i preporučamo jim našega lista, a od Boga prosimo blagoslov u našem posluvanju.

S poštovanjem

Urednik.

Veliko spravišće u priločkom društ- venim krugu 26 marcisuša.

Priločki društveni krug upotrebi svaku priliku, da daje z n a k od s v o j e g a bitja. Ali 26. marcisuša nisu samo zaradi toga držali sednicu, nego da izkažeju štovanje i zahvalnost proti Presvetlomu gospodinu velikomu županu Svastita Benöju. Sednica je na predlog predsednika Götz Ferencca jednoglasno izabrana velikoga župana za odličnoga člana Ovu odluku obznani su na predlog Dr. Böhm Sidneya i vel. županu s sledećimi rečmi: Svastits Benö

u Zala-Egersegu. Njihovu presvetlost je priločki društveni krug na održavanju sednici za odličnoga člana izebrał. Götz predsednik.

Posle sednice su svi člani skup s familijami išli u veliku oštariju, gde je pevačko-društvo popevalo. Bilo je tam takaj nekoliko čakovečkih popevačov, koji su takaj nekoliko psmah popevali.

Za vreme počinka igrali su muzikaši i sle su zdravice na red. Götz Ferenc pil je za zdravje novoizebranoga člana vel. župana. On je takaj nazdravil čakovečke tam nalazeće se popevače.

Alszeqhy Alajos zahvail se je vuime čakovečkih popevačov na zdravici, i nazdravil je priločko pevačko društvo, koje takaj nastoji, da svojemu cilju s čim bolje odgovori. Margitai Jožef podigel je kupicu za dobrostanje obedvih medjimurskih pevačkih društva, napil je naimo priločko i čakovečko pevačko društvo. Naglasil je, da dok se bude čula Jomoljubna pesma vu Medjimurju, do ti č s bude mir, sloga i b r a t i n s t v o med medjimurskimi s t a n o v n i k i. Denešnji den naj bude dakle za spomen toga, da su se medjimurska pevačka društva prvič zjela. Nazdravil je takaj i elane pevačkih društva. Götz Ferenc podigel je kupicu, i željel vu svojoj zdravici, da bi prijateljstvo, ljubav i složnost bila med dvema pevačkimi društvima.

Člani dvih pevačkih društva su se vezda prviput zi-li i s tom prilikom su se jako sprijateljili. Lepa zabava dokon čala se je s tancom.

Dobro iznašašće.

Još se nismo spozabili z one velike nesreće, koja se je v Prilocku pripetila s jednom familijom zaradi petroleumske lampe. Goreći petroleum vmoril je mater i dvoje dece.

A to nije prva nesreća s petroleumskom lampom. Skorom svaki den moremo čitati v novinah: „opet nesreća s petroleumskom lampom.“

Dosta su već p i s a l i od toga, da kak se moreju takve nesreće odstraniti, d o s t a n a v u ć a j u

puka, kak moraju s petroleumskom lampom baratati, ali to sve nikaj nehasni. Im z n a m o, da se i spametnomu cloveku, koj dobro razme s lampom baratati, višeput nesreća pripeti.

Ja sem nakanil s nekoliko rečih napomenuti, kak je treba s lampom baratati, i zajedno obznaniti pošt. čitateljem, da je iznadjeno jedno dobro sredstvo, koje prepriči, svaku nesreću s petroleumskom lampom.

Petroleum je tekućina, koja se i vu navadnoj toplini izpariva, i pri izparivanju razprostranjuje čudnovitu duhu.

Od čistoće petroleuma zavisi da se petroleum leže ili teže vuže. Čisto čist-petroleum je prez farbe, i prek vidljivi. Na vnoqih mestih izvira potroleum iz zemlje, (vu Erdelju, Galiciji) a na nekoj jih mestih pak cele potoke čini. Goreći petroleum sadju i dim dela, kaj nam moreju sobarice posvedočiti, koje celindere snažija. Petroleum je lehkeši kak voda i nepomeša se s njom, i to si nekoj ljudi na hasen obrneju, ako je naimo vu lampi malo petroleuma.

Posle ovoga kratkoga opisa gledimo, kakovu lampu je treba hasnovati? Naravski da takovu, s kojom najleže baratamo. Jako je dobra ona lampa, koju je moći napuniti, prez da bi stenja odšrajfili, naimo onakva lampa, koja ima za taj posel od zgora posebnu luknju. Stalek (svećnjak) mora biti od zdoia s čim širsi, da se lampa lahko ne prehit. Najbolša je viseća lampa, jer kam nije neprilična na stolu.

Potrebno je, da bude lampa navek napunjena, kad ju vužičemo, ar onda se izparivajuči sopoti nemreju skup nabrati. Nadalje stenj mora biti dobro prišrajfan i lampa dobro zaprta, jer se onda plamen nemre dotikati s izparivajučim sopotom. Goreću lampu napunjivati je najvećša bedasto a; jer se onda petroleum lahko od topline stenja vuže. A iz nespretne ruke more plamen vu petroleum opasti. Za petroleum pak znamo, da se lahko vuže. Paziti je treba takaj na vgasivanje lampe, naimo puhati nesmemo nigdar od zgora. Od spoda je treba puhnuti, a stenje moramo navek predi malo doli zašrajfiti

Ako budemo novo iznadjeno sredstvo hasnovali, onda se nesreća s petroleumskom lampom nemre pripetiti. Ovo sredstvo je jedna gibajuća se mala kapica iz kufra, koja se pri širokim i vuskim stenju jednako more hasnovati. Ova kapica je zato neobhodno dobra, da ako se lampa prehit, stenj se taki vgasne. Pak ako se lampa i potere, zato se nesreća itak pripetiti.

Razprostranje ovoga hasnovitoga sredstva, vzelo je društvo magjarskih fabrikantov lampašah na se. Vu Budimpešti hasnuju već takve kapice, i želimo, da bi se i naši štaccunari požurili takve nabaviti i vu našoj okolici razprostraniti. Jedna kapica košta 25-40 kr. i zato si ju lahko svaki kupi. Želimo, da bi se ovo novo iznadjeno sredstvo na skorom hasnovalo tak pri siromaku, kak i pri bogatašu!

Ujvary M.

Gospodarstvo.

Pro t u l e t n i posel pri gospodarstvu. Dobrostanje svakoga orsaga zavisno je od poljskoga gospodarstva. Daklem ako bude poljodstvo pri nas cvelo, onda budu cvele i znanosti, trgovina, meštija i svaki drugi posel.

Protuletje je već došlo, a s njim došlo je takaj i poljsko delo. Prijeti se je daklem treba znović posla, koj nam obilnu žetvu donese.

Ali predi kak prićemo orati, ogleđnimo se za načinom, kak je treba nekoje posle obavljati.

Zima je dosta duga bila, a jesen nas je osigurala i proti suhoj zimi.

Svaki gazda naj dakle nastoji, da si ječmena ili zob vu dobru, još v jesen oboranu zemlju poseia.

Buduć letojnja zima nije bila tak deždjovita, da bi jesenko oranje ponoviti bilo treba, zato je moći taki sejati, i zemlju nije treba preoravati. Ali gde su se slogi razigli i oranje ponoviti morame, tam je dobro s čim gusteše sloge napraviti, i kaj smo do poldana naorali, to moramo do večera posejati, jer se zemlja čisto izsušiti nesme pred setvom.

ZABAVA

Pesme odricanja.

(Prevodil: A Pataki.)

II.

(Dalje.)

Tajnih šumah, potok reka,
Jesu čuvstva mega srca,
Tužna vrba svoje grane
Spušća dol do vode hladne.
Tužna vrba s gor' se vije,
Spušća nad nju svoje listje,
Kakti da bi prav blaženstva
Oživljuću vodu pila.

Tajnik šuma, potok-reka
Jesu čuvstva mega srca,
Tužna vrba me pokore,
Sam list se vu njegov vije.
I kad-kad se v kraj naginje,
Dojde vetrić pak ga prigne,
A taj vetrić uzdah sveti
Srca glas je k Bogu harni!

Život moj je hrast v pustari
Dalk' od sveta odlučeni,
Kam nit putnik nedobadja,
Odmarat se s teškog truda.

Hrast v pustari, jagnjed šumni.
Je život me duše tužni,
Gnjeздо samo ptica crna,
Bol, je na njem sagrađila.

Hrast v pustari, jagnjed šumni
Je život me duše tužni,
Svak mu listek šumom šumi;
Tuge vetrić po njem ruži,
Uvek trepće, uvek drhće
Vu tišni tiho šušne,
I kad jenput tak zatrepće,
S vusna se mi pesma zovne!

(Drugiput dalje)

Bogec zbok lutrije.

Istinska pripovest.

I. Poglavje.

Ipak se složil z njih jeden par!
To su bile novine vu Sovar obćini.
od kojih moja povest govori. Ni sam vun del prava imena, jer više iz med njih živiju još.

Vamoš Andraš si je vzelo Bokroš Böšku. Ali je delo jako težko išlo. Mladenci su sve vre zdavnja radi imali i to je svaki znal vu sebi, gdo je plēsna mesta poznal.

Stari Bokroš je gizdav clovek bil. Već su ga tripot za birova zebrał i imal je „nekaj“ od česa se je višeput znal spomenuti. I Vamoš Andraš bil je fleten drčko.

Veliki, jednako držanje mladenec bil je on i spameten govor je imel. Od njegovoga pokojnoga oca se je vučil sabolsku mestriju, zatim je tri-i pol leta kakti husar služil kralja i domovinu, vnoqo orsagov je videl i kak stražamester je došel dimo. Onda je vre njegov otec vu zemlji počival. Andraš je tiral meštiju, prek je vzelo gospodarstvo i s njegovom dobrom materom je skup živel vu maloj hižički, koja je skoro na kraj sela stala.

Vamoš Andraš nije spadal med one „glasovite dečke“ vu obćini; Böške pak je glasovita devojka bila, nit druga nit tretja, nego prva. I rada je imela Draška. To se je Bokrošu, kak sem vre rek, nikak ne dopalo. I razlagal je svoji kćeri delo. Da kakvo je to delo k siromasnomu cloveku zamoš iti, i kakvoga zota bi on hotel. I ženskine rodbine su proti tomu delale; svakojačke pripovesti su zmisliji na Andraš.

Böške je rada imala Andraša i zato je njegov postala. Na njega zmišlene novine se je izamehaval, staroga oca pak si je tak dugo prošil, dok se je staromu

človeku srce zmečilo i dopustil je. Im je Böške njegov jedina kći bila. Zakaj bi nju silil k takvomu cloveku, kojega rada nema? Zakaj bi njoj nesreću zelel? Da je Bokroš to dopustil, zbilja kakti dober otec je to učinil. Tak bi moral svaki otec činiti! On dan, kak se moja pripovest počme, bilo je gustuvanje. I kakvo gustuvanje je bilo ono!

I vezda se još od onoga spominaju vu Sovaru; pak je vre više kak dvajstipet let od onda. Bilo je tam jelo i pilo, da ga više ne trebalo. Bil je tam svaki, gdo je samo noge ili ruke mogel zdignuti vu obćini.

Bi opisal kak je gustuvanje bilo? Zakaj? Im to svaki zna, da svako delo ima kraja, tak i to ima. Već smo po gustuvanju; Andraš si je odpeľjal svoju ljubeznu Böšku; za dva tjedna od toga već ni su vu obćini spominali. Bokroš je svojom starom ženom sam ostal, jer nije hotel svoju hižu ostaviti i k zetu se od seliti.

Njegva meštija pak je bila takva, da je na stari mesti moral delati, jer je tam njegov otec i dedek delal. Samo po svetkih ještari Bokroš išel gledat svoju decu.

Andraš je svoju ženu znal poštuvali. M a r l j i v o je delal svoju meštiju i pazil na svoje gospodarstvo.

K protuletnomu poslu spada takaj podoravanje v zimi vun zvošenoga gnoja. Na težkoj i gustoj zemlji nije smeti gnoja tak gliboko podorati, kak na lehkoy i peskovitoj zemlji. Jer v težku ilovaču zemlju težko dopre zrak, i gnoj se nemre tak fletno raspuznuti. Vu težku zemlju moramo drobnešega a vu lehkšu zemlju je moči debliješega gnoja podorati. Ali gnoja jako gliboko podorati nije slobodno.

To smo već višeput spazili, da je zemlja poslje zime vno go mehkeša i kak bi bila napuhnjena zemlja se daklem ndrži jako skupa, nego je rahla, i zato se s početka protuletja vno giput žitku korenje zmrzne. To lahko prepereči gazda. Na protuletje, kad se zemlja odmrzne, moramo ju taki potomljati, s čim se zemlja doli pritise k korenju. Tak je moči osigurati žitka od pozebe.

Ali da bu nam zemlja potlam, kad već hladne noći mineju, mogla vlagu vu se vzeti, moramo ju s lehkomy branom povlačiti, i s tim zemlju okolo korenja nakupimo.

Naravski, da je to samo tam moči včiniti, gde je žito s mašinom posejano.

Sol vu vrtljarstvu. Vnogi gospodari i vrtljari su se već svedočili, da je sol bilinam jako hasnovita. Vu onoj zemlji, gde je više soli, se brže drevo, ili kakva god druga bilina razvije, dočim vu onoj zemlji, gde je malo soli, biline jako slabo rasteju. Zato bi jako hasnovito bilo, ako bi gazdarice svoje vrte višeput s slanom vodom polevale. A sol je najbolje med gnojčicu mešati i stim polevati. Nasolene senokoše nam više sena daju kak neosoljene. Ako senokoše s protuletja višeput s slanom vodom polejemo, onda i odstranimo svakojačke nesnage, koje nam senokoše kvariju. Slana voda je dobra i proti kukcom, koji travi korenje podgrizavaju. Buduć je dakle slana voda zemlji jako hasnovita, zato preporučamo našim gazdim i gazdaricam, da si svoje vrte i zemlje po mogućnosti s slanom vodom polevaju.

Kaj je novoga ?

— Ov broj naših novin dobiju pošt. čitatelji vu vekšoj formi vu ruke. Tak smo odredili da budu naše novine vu jednom tijeđu vu ovoj vekšoj formi, a vu drugom tijeđu vu staroj formi i lazile. Mislimo, da pošt. čitatelji s radostjom primeju vu ruke naše povekšane novine ar vidiju, da mi vse činimo, kaj je moguće, da naše novine s čim bolje budu; ali i mi prosimo pomoć od pošt. čitateljev, da budemo mogli nas cilj dostići, i to je: napredek puka medjimurskoga. — Dajemo takaj pošt. čitateljem na znanje, da smo našu uredničku kancelariju vu

Čakovec, (glavni pijac, fraterska hiža, levo, na kondignaciji prva vrata) prenesli, gde se s urednikom svaki den med 11-12 vurom moreju pošt. čitatelji rezgovarati, ako kaj vu novine bočeju postaviti, ili kaj pitati hočeju.

S domoljubnim pozdravom
Urednik „Medjimurja“

— Prosimo pošt. čitatelje, naj budu tak dobri, pak naj ponoviju predplate vu novim fertalju leta! Prosimo takaj one, koji su dužni s predplatami, naj pošleju peneze vu izdateljstvo naših novin. Predplata nije tak velika, da bi na terh bilapošt. predplatnikom, ali ako se jeden forint ne pošilja uredno, vu fertalju leta, onda se forinti nabereju, pak je težki splaćati. Mi včinito sve, kaj je moguće, da budu naši pošt. čitatelji s čim bolje zadovoljni s „Medjimurjem“, zato smo novine naše povekšali, ali i mi očekivamo od pošt. čitateljev pomoć i uredno plaćanje predplate naših novin. Još jedenput prosti ponovljenje predplatah i izplaćenje dugah.

S poštovanjem
izdateljstvo „Medjimurja“

— Generalov konj Vu Neapelu su ove dneve zakopali generala Rodinija s velikom paradom. Na sprevodu se je čudnoviti dogodjaj pripetil. Raka bila je s črnim baršunom pokriva, a na raki bila je kapa i sablja pokojnoga. Za rakom vodili su dva soldati generalovoga najmilešega konja. Na kraj varaša razišli su se ljudi, jer je grobje preveć daleko, ali konj se nije štel nazad obrnuti, on je štel svojega gospodara i dalje sprevađjati. Soldati su morali s njim tizam na grobje iti, i tam tak dugo čekati, dok goder nisu raku zakopali, jer se je konj stopram onda dal nazad voditi.

— Budimpeštu nastojiju s čim bolje potvrditi. Soldački inžiniri već više tijeđnov hotiju po okolici Budimpešte i iščeju mesta za učvršćenje i obrambu.

— Ostvarjeni foringaš. 20. pr. m. vumrl je vu grof Mikešovoj bukszadskoj fabriki glaža, jeden foringaš, po imenu Boroš Mozeš, koj je navek zdrav bil kak ocel. Njegovi poznanci spoznali su, da on nije s naravskom smrtjom vumrl. Zato su dozvali doktora, koj je rekel, da je nesrećnik s arsenikom ostvarjeni i da mu je već prekesno pomoći. Boroš je za kratko vreme vumrl. Bazparali su ga i iznašli su, da je od čemera vumrl. Kričica jako iščeju, ali težko budu ga našti, jer lani su vmorili vu istom mestu jednoga šumara a gdo ga je vmoril, to se još denes nezna.

— Tolvaj pod posteljom. Zapfl Károlj 21. let star kelner, splazil je 27. marcijuša v noći črez oblok vu hižu doktora Rényi Béle, i prav je hotel krasti, kad je doktor dimo došel. Tolvaj se je pod postelju skrili, ali ga je doktor spazil i bežal je vu drugu sobu po revolvera. Za toga je kelner vun odožal, i prav

je štel prek ograde skočiti, kad ga je doktor dostigel i v nogu strelil. Tolvaja su odpeljali k žandarom a potlam vu špital. To se je pripetilo vu Budimpeštu.

— Zabadav je štel putovati. Varga Janoš 30 let stari poštarški kočič iz Estergomu štel je 28. pr. m. prez karte na cug sest. Zato ga je najpredi konduktar a potlam žandar napal, ali kočič je izvadi iz žepa revolvera, i grozil se je žandaru, da ga bude strelil ako se podufa na njega ruku deti. Ali žandar se ga nije preplašil, nego ga je v rešt odpravil.

— Samoubojstvu hotel je včiniti Taby Dež 26 let stari željeznički praktikant 27. pr. m. v noći. S šibicami se je štel ostvariti zato, kajti nije dobro napravil izpita. Fletna doktorska pomoć oslobodila ga e od smrti, ali je jako betežen.

— Vu Petervaradinu su ruskoga cara vmorili hoteli. Više osobah je već vlovljeno. Iztraga oštro vodiju, ali zato sve vu tajnosti držiju. Ali mnogo jih se je više zaprisegnulo proti caru, kak su s početka mislili. Vodje još nisu vlovili. Petervaradinski žandari našli su jednu fabriku, gde su bombe delali, i tam su vlovili dva muke i dve žene, koji su takaj proti caru bili. Zato su žandari od cara lepoga dara dobili. 24. marcijuša vlovili su tri dijake izmed kojih najstareši još nije 24 letah star. Ovoga su pred ministra Tolstoja odpeljali koj je mladoga nihilistu pital, da kaj hočeju nihilisti postici. Nihilista odgovori: „Mi hoćemo sve kralje i care skončati.“ Med vlovljenimi bili su tri tajni žandari. Zadnje dneve su 40 oficirov vlovili i zapri. Nesrećen orsag!

— Za letošnje soldačke muštre je ministar domobranstva naredbe izdal, koje naredbe se tičeju i rezervnih domobrancov i oficirov. Polek ove naredbe budu na muštru oni rezervisti pozvani, koji su bili 1882., 1880. i 1878 leta na viziti; nadalje oni oficiri i soldati, koji su lani mu-tru zamudili. Lanjsku dotrguju muštru ne moraju rezervisti letos nalomestiti. Muštra bude tjepla za oficire 4 tjeđne, za pešičke soldate 13 dni, pri konjaniki 24 dni. Na mu-tru budu morali takaj oni domobranci, koji su leta 1886., 1884., 1883., 1882 i 1880 leta bili na vizitaciji. Domobranske muštre trepele budu 35 dni.

— Nesreća vu rudnici. Vu bulskoj rudnici vuglena se je 28 marcijuša velika nesreća pripetila. Pod zemljom bilo je 85 ljudih, i to 17 dečkov i 68 oženjenih ljudih, kad se je najedenput gaz vu rudnici vužgal, i zemlja se je na nje zasipala. Svi su zakopani. Taki su je pričeli odkapati, ali težko ako budu koga živoga izbavili.

— Potres bil je 26. marcijuša vu Ormužu (Fridau). Zemlja se je dvaput jedno za drugim stepla, kaj su najbolje čutili vu cirkvi, jer je prav meša bila.

— Zalavarmegjinska sudbena oblast bude 4. o. m sednicu držala, na kojoj

se budu takaj donesli sledeći, Medjimurje se doticajuči posli: Izbiranje sudca na prilocko prazno mesto, izbiranje gospodarstvenih izvestnikah vu dvih medjimurskih kotarih, molba Legrada, da bi se šomogjvarmegjinske na szt. Mihaljhegu ležeće gorice k Zalavarmegjiji prepisale, apelacije Golinar Istvana proti 6. septembra progloga leta obdržavanomu izboranju notariusa, molba Čakovca za odobravanje pismah pri izplaćivanju občinskoga duga.

— Brojenje naroda od 1. oktobra lanjskoga leta, do 10 marcijuša o. l. vu Medjimurju. Vu čakovečkim kotaru rodilo se je 751, vumrl je 486, pomnožilo se je 265 dušah. Vu prilockom kotaru se je rodilo 694 vumrla 405, pomnožek 289 dušah.

— Premešćenje. Magj. kr. pravosudni minister je Hajdu Šandora prilockoga kotarskoga voditelja gruntovnice premesetil vu Vel. Kanizu k sudbenomu stolu.

— Vumrl su 30 marcijuša Schöberl Felix čakovečki marvinski vračitelj — Amtman legradski evangelički navučitelj je 30 marcijuša vumrl vu Legradu. Naj počivaju vu miru!

— Kratke novine. Vu Nemet-Sórt vumrl je ove dneve Heitler Janoš 78 let stari ovčar, koj je 62 letah jako verno služil je pri Hencz familiji. — Vu Vel. Kanizi su 21. marcijuša na banhofu vagonu vozili, pak je Balač Gjura težak je nesrećno došel med dva vagona, koji su ga tak durнули, da je taki vumrl — V. Kanizi bila je takaj 21. pr. m. slaba grmljavica, a to, kak se veli, dobroleto i obilnoga ploda znači.

Prvo magjarsko sveobće osiguravajuće društvo držalo je 24. pr. m. sednicu pod predsedničtvom Šomssich Pavla. P. edstavljeni račun od 1886 leta dokazuje 1.011,562 frt 72 kr. dobička. Na sednici odlučili su, da se iz onih penez, koji ostaneju, za svaku celu delnicu (akcija) izplati 200 frti a preostali 2202 frt i 60 kr. se naj vraćunaju za dojuće leto. Za hasnovite svrhe odredjeno je 10,103 frt 65 kr. iz koje svote je 5000 frtov aduvano za podpomaganje dovice i siromašnu decu domobranskih oficirov. Društvene pričuvane svote su se znatno podigle, jer kak se iz mere vidi, prikubelo je prez svake težkoće za osiguravanje po š i l j k a h i proti ognju 1,868,785 frt 45 kr. t. j. 75 procentov na celo leto nuter dobljenih penez, za osiguravanje života došlo je 11,872,607 frt 52 kr., čisti rezervalni dobiček delnikov iznaša 1,980,078 frt 54, kr. vrednost vu papirih je 286,040 frt 20 kr. akopran su založna pisma za 7,715,200 frt. vrednosti gori vzeta. Za penziju činovnikov položeno je na koncu leta 1886. 463 205 frt. 95 kr. a Levayova osnova za podpomaganje siromašnih činovničkih dovičah i dece iznaša 62,269 frt 60 kr. Društvena osiguravajuća svota se je lanjsko leto iz 18,028,671 frt i 36 kr. na 19,008,386 frt i 45 kr. podigla, a vu tu svotu nisu vraćunana založna pisma, kojih vrednost su se lanjsko leto iz 6,425,037 frtov 86 kr. na 9,785,087 frt 94 kr. podigla. Peneze su već 26. pr. meseca razdelili. Nazadnje je Hajoš Jozef ravnateljski član prijaval da se je savezno društvo za osiguravanje proti tući već složilo, a tomu su se svi jako raduvali.

CENA ŽITKA.

Pšenica 8.70 9.— — Hrt 6.—6.5
Ječmen 6.—7.— Zob — 6. — 6.30
Kuruza 6.20 6.30 —

LOTTERIJA.

Budapešt 27. marcijuš 1887.
14 5. 30. 83 38.

Szerkesztő :
MARGITAI JOZSEF
Urednik.

zaduju čast, jer ga je svaki clovek rad imal i poštuval. Najbolši doktor: vreme je i Vámosiove bolest zlehkotilo. Ve, kada otca nisu imeli, još bolje su se rado imali, i staru babicu, ali još „nekoga.“ Ovaj netko se dva meseca po smrti otcovoj pokazal, to nitko drugi nije bil, nego jedna mala pucika Böskeva kćer. Pirošku — jer je takovu ime dobila ma krstu, su roditelji rado imeli. Gde su na nju poglednuli, pozabali su sve žalosti. — Oh, dčte je blagoslov pri bogoboječih roditeljih.

II. P o g l a v j e.

Vámos Andraš i njegva žena još bolje su se trsili vu vsem, kak prijje. Jer su vezda vre znali, da za koga i zakaj delaju. I vidli su hasen toga; svaki dan se je povekšala njihova herbija. Andraš vre nije zadovoljen bil svojem zmljami, nego je i na rendu zel od zemeljskoga gospona: družinu je držal. S čim vse je imal, stem više je hotel imeti, takov je clovek.

I vu ovim gospodarstvu ga je najbolje njegva žena Böske pomagala. I tak je minulo poldrugo leto. Iz male Piroške je jako dčte postalo, koje je već počelo hoditi. Mala obitelj je vu veselju i vu miru živela. Niti nega bilo zroka, da bi se morali starati.

Vu jednom lepim jesenskim dnevu Andraš i njegva žena i mala Piroška bili su vu delarnici. Roditelji su marljivo delali a mala Piroška se je pak nakli tepo igrala. Onda je nuter došla kuma Éva. Kuma Éva je jedna poštena stara žena bila, Böskeva rodbina po materi. Navek je rada imala Andraš i ona je bila ta, koja je ni kratila, da si Andraš Böske zeme. Zato ju je i Vámos Andraš poštuval i rad ju videl pri hiži. Ali kak je ve nuter došla, skorom se je pristašil od njezinoga pogleda. Jer staro lice bilo črleno i tak je drhtala, da se komaj doli sela. „Bog vas je donesel — veli Andraš — ali ste črleni... Vam je jako zima mort?“

„Kaj bi mi zima bilo, kaj bi moja deca.“ —
„Onda vam nekaj drugo fali...“
„Falinge? ... nemam.“
„Ali režite samo, kaj je novoga vu seli?“ pita Böske, da se gver ne pretigne. Jer je kuma Éva sve znala, kaj se nigdar nije pripetilo, niti Böske se nije jako nazaj držala od novine, kak svaka ženska. Kaj je novoga? Pak vi to nezname odgovori Éva drhtajući pak se vre včera pripetilo. I za istinu poznate ovu veliku novinu? Ne! Pak poznate Szomjaš Janoša tam vu drugi vulici!

Drugiput dalje)

Niti vu krčnu niti na drugo zabavuo mesto nije hodil, ar kak je navada reći, dvaput je k zubi vudril krajcara predi, nego ga je vun dal. Ali niti Böske nije vu križ ruke držala, nego je pomagala svojemu mužju vu gospodarstvu i vu meštrijji gde je samo mogla. Njezinoga muža mati pak jedna ljubljena dobra mati bila, koja je svojoj deci sve voinila, samo da se naj dobro čutiju. Gde je takva hiža, gde se svaki trsi, skrbi, gde mirno i lepo živiju: tam blagoslov Božji nigdar ne zmenka. Niti pri Vámosovih nije zmenkal. Bokros nigdar nije zalil, da je svoju kćer njemu dal. Ali nije dugo videl dovoljno življejuje pri svojoj deci, jer ga dostigla smrt.

V nedelju večer, gda je od svoje dece dimo išel, išel je na kupicu vina vu oštariju. Tam je više svojih prijateljev našel. Spominjali su se od občine od varmegjije, od Turčinov i Rusov, med kojimi ravnoona boj bil, i od više drugih stvarih. Iz jedne kupice je postalo dve-tri i više deset. Bokros je čutil, ča mu je glava znehka, lehknu noć je rekel, očištel je dimo i legel se. Legel se, ali nigdar se već nije zbudil: Božji bić ga je vudril. Znam ja i više takva prilike, gde vno go vina tak spravi cloveka. Žalostnim srcem su deca spravili otcovo mrtvo telo, cela občina dala je